

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 26:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af private udviklingselskaber.

Af Kjeld Rahbæk Møller (SF) m.fl.
(Fremsat 17/11 94).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erhvervsministeren (Mimi Jakobsen):

SF's forslag har til formål at etablere udviklingselskaber, som skal indskyde risikovillig kapital i iværksættervirksomheder især inden for byerhverv og skibsbygning.

Jeg kan med det samme sige, hvad der vel heller ikke vil overraske nogen, at regeringen er enig i den grundlæggende tanke om at etablere udviklingselskaber, hvilket jo også er baggrunden for, at regeringen sidste år fremsatte sit eget forslag om udviklingselskaber, og dette forslag fik da også støtte fra SF.

Til gengæld mener jeg nok, at vi bør se tiden en lille smule an, før vi tager helt nye initiativer for at tilvejebringe egenkapital til små og mellemstore virksomheder. Som bekendt er statsgarantiens udviklingsvirksomheder nu i gang, 15 udviklingselskaber er allerede i opstartfasen eller er ligefrem begyndt at udbetale indskud. Jeg synes lige, at vi skal give dem en chance for at se, hvad de nu duer til.

Men jeg synes, at der er et element i SF's forslag, som godt kunne fortjene en nærmere overvejelse. Det er forslaget om, at også private investorer skal stimuleres til at investere i udviklingselskaber.

Jeg vil derfor foreslå, at vi under udvalgsbehandlingen af SF's forslag nærmere vurderer, om et sådant forslag vil kunne medvirke til at skaffe risikovillig kapital også til de mindre udviklingselskaber, som måske særlig vil fremme investeringer i iværksættervirksomheder og meget små virksomheder.

Jeg bliver nødt til at sige med det samme, at heri indgår altså også nogle skattemæssige konsekvenser. Det er en almindelig linje i regeringen, at vi ikke ønsker nye fradragsmuligheder på selvangivelsen, men også dette kan jo indgå i overvejelserne under udvalgsbehandlingen.

Ole Vagn Christensen (S):

Af den fremlagte erhvervsredegørelse fra regeringen fremgår det, at det er nødvendigt, at der skabes muligheder for at fremskaffe risikovillig kapital til fremme af investeringer i iværksættervirksomheder, i små virksomheder og i småskibsfarten. At det står dårligt til her, kan vi også læse i erhvervsredegørelsen, hvoraf det fremgår, at danske iværksætter- og småvirksomheder ikke har så stor overlevelsessevne, som tilsvarende virksomheder har i andre lande.

En væsentlig grund hertil er, at egenkapitalens andel er faldet væsentligt i Danmark, mens den er uændret i andre europæiske lande. Faldet har haft som konsekvens, at virksomhederne er mindre risikovillige, hvilket har betydet, at udviklingspotentialer i små og mellemstore virksomheder ikke har kunnet udnyttes fuldt ud – til skade for beskæftigelsen og eksporten.

Socialdemokratiet er derfor enig med forslagsstillerne om betydningen af udviklingselskaber. Derfor var vi da også glade for, at SF gav tilslutning til det forslag, som blev fremsat sidste år. Og som ministeren her har nævnt det, er vi faktisk i den situation, at der er etableret 15 udviklingselskaber, og vi ved også, at endnu flere er i støbeskeen.

Når vi ikke nu kan støtte oprettelsen af private udviklingselskaber, skyldes det, at vi først vil se, hvordan den gældende ordning former sig. Jeg kan derimod sige til SF, at Socialdemokratiet er enig med ministeren i, at det ville være en styrkelse af udviklingselskaberne, hvis private investorer blev stimuleret til at medvirke til at skaffe risikovillig kapital.

Og denne side af forslaget vil vi gennem et seriøst udvalgsarbejde få vurderet såvel de erhvervmæssige som de skattemæssige konsekvenser af, så der alligevel kan komme et billede frem, hvor vi kan se, om der er nye muligheder og andre initiativer, som vi bør tage for at støtte vores udviklingselskaber.

Svend Erik Hovmand (V):

Må jeg indledningsvis sige, at det, tror jeg, er kendt af enhver, at det helt afgørende spørgsmål i denne debat er at sikre en fornuftig forrentning af egenkapitalen.

Så længe man ikke får styrket indtjeningsmuligheden, får man ikke flere eller større investeringer i private virksomheder. I et frit samfund vil kapitalen altid søge derhen, hvor forrentningen er størst. Derfor er regeringens skattereform fra forrige år et kvælerlag på de mindre og de

mellemstore virksomheder her i landet: Afskaffelse af treårsreglen, forringelse af investeringsfradrag, værdistigningsafgiften, diskrimineringen af ikkebørsnoterede virksomheder med 100.000 kr.-reglen osv., osv. Listen er lang.

Når man laver en skattereform baseret på sådanne elementer, lægger man gift for muligheden for at fremme investeringslysten i erhvervslivet.

Jeg har her peget på bare nogle af de elementer, som bidrager til, at der kun er halvt så mange, der tør starte egen virksomhed i Danmark, som tilfældet er i de lande, vi normalt sammenligner os med.

Der er også andre årsager, bevar mig vel. Lad mig som eksempel nævne hele uddannelsessiden, som vi skal have en debat om i overmorgen her i Tinget. Allerede fra børnehavestadiet lægger vi gift for selvstændighedskulturen. Ingen må være overladt til sig selv, til eget initiativ. Der bliver hele tiden – i en misforstået god mening, naturligvis – sørget for, at alle er aktiveret efter ganske bestemte programmer og moduler.

Det samme gælder i ungdomstiden i skolen. Lærer man noget om erhvervs livet, er det først og fremmest, hvilke rettigheder man har, hvordan lønsedlen skal udfyldes osv. – ikke noget om, hvordan man starter en selvstændig virksomhed.

Det var to hovedelementer. Et tredje kunne være spørgsmålet om de sociale rettigheder. Når man vælger en tilværelse som lønmodtager, er vilkårene vidt forskellige fra vilkårene, hvis man vælger en tilværelse som selvstændig. Det gælder lige fra arbejdsløshedsunderstøttelse til orlovsordninger.

Og lad mig så endelig pege på en fjerde hindring for nystartere, nemlig den omstændighed, at det offentlige tager brødet ud af munden på mange små virksomheder her i landet. I virkeligheden udføres der en masse opgaver i offentligt regi, som ville være endog særdeles velegnede for mange mindre, lokale virksomheder. Teknologisk Institut har regnet ud, at vi i Danmark udfører dobbelt så meget i offentligt regi, som man gør i f.eks. Tyskland, Holland og Storbritannien.

Efter Venstres opfattelse er det afgørende for fremme af selvstændighedskulturen i Danmark, at vi hurtigst muligt får ændret disse fundamentale vilkår.

SF vil med deres forslag røre ved et lille hjørne af det første af disse forhold, nemlig spørgsmålet om kapitaltilførsel og skatteregler. Lad

mig med det samme sige, at vi er meget lydhøre over for forslag, som kan fremme udviklingen i retning af flere selvstændige her i landet. Jeg synes nu nok, at SF's forslag rejser en række spørgsmål, som trænger til at blive undersøgt grundigt under udvalgsbehandlingen.

Allerførst må man selvfølgelig spørge sig selv: Er der tale om et forslag, som vil få folk til at investere i private virksomheder i større omfang, end det ellers ville være tilfældet? Er incitamentet stort nok?

Man må også spørge sig selv: Hvordan kan det være, at aktiviteten skal begrænses til nye virksomheder? Man må også spørge: Hvorfor skal man have en planøkonomisk begrænsning, hvor den til enhver tid siddende regering skal kunne bestemme, hvilke virksomheder og hvilke brancher man på et givet tidspunkt finder, man bør kunne udnytte denne ordning på?

Og endelig: Hvorfor gå omvejen over et anonymt investeringsselskab i stedet for den direkte vej, nemlig ved at skabe bedre mulighed for, at den enkelte selv kan investere i egen virksomhed eller i en anden virksomhed, som man selv synes er værd at investere i? Hvis man f.eks. tillod folk at anvende egne investeringskonti til opkøb af aktier og obligationer på lige fod med kapitalpension og samtidig gav indskud på etableringskonti samme fradrag i personlig indkomst og samme vilkår i øvrigt som pensionsopsparing, ville man både fremme lysten og muligheden for at investere i private virksomheder i Danmark og samtidig styrke den individuelle og direkte interesse i, hvordan investeringsmidlerne udnyttes og forrentes.

Med andre ord: Vi er absolut ikke fremmede for nytænkning på dette område, og vi glæder os over ethvert initiativ, der styrker selvstændighedskulturen i Danmark. Men der er behov for meget grundigt at vurdere det fremsatte forslag i udvalget, og det bidrager vi selv sagt til.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Der var ikke meget nyt at hente i hr. Svend Erik Hovmands tale. Det var en gentagelse af, hvad vi har hørt tidligere, og det endte jo også dér, hvor tingene har deres modsætninger, nemlig ved spørgsmålet om man skal lukke u hæmmet op for skattefradrag og dermed overlade det til de frie kræfters spil.

Det andet, der lå omkring de frie kræfters spil, var spørgsmålet om det med egne investeringer og de risici, som folk her skulle løbe. Det

var også et spørgsmål om at gøre den offentlige sektor markedsorienteret, selv om man ikke kan lave markedsorientering, når det drejer sig om at hjælpe mennesker, som er i nød. Hvordan man skal sætte sådan noget ind i begreber, det har jeg i hvert fald meget, meget svært ved at se.

Det, vi kan konstatere, er, at når Venstre snakker om selvstændighedskulturen, er det en hel masse andre forhold, man i virkeligheden ønsker at fremme, nemlig spørgsmålet om uhæmmede fradragsmuligheder, så der ingen styr er på finanserne her i landet. Vi har dog trods alt nydt godt af, at der er styr på finanserne – det viser den stærke krone, det viser den stærke konkurrenceevne – så jeg mener, at hele den situation, som man prøver på at gøre negativ, i virkeligheden er positiv.

(Kort bemærkning).

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg er lidt ked af, at den socialdemokratiske ordfører tilsyneladende ikke har lyttet til, hvad det egentlig var, jeg sagde for et øjeblik siden. Derfor vil jeg opfordre hr. Ole Vagn Christensen til at læse forslaget igennem en gang til og så prøve at tage en debat i den socialdemokratiske gruppe for at drøfte, hvad det egentlig var, man gjorde med den skattereform.

Jeg brugte udtrykket, at man lagde gift for fremme af investeringer i dansk erhvervsliv med en lang række af forslag, som jeg oven i købet pegede på en del af. Det synes jeg at Socialdemokratiet burde prøve at overveje. Så finder man måske en af forklaringerne på, hvordan det kan være, at der kun er halvt så mange i Danmark, der tør starte egen virksomhed som i de andre lande, jeg nævnte, og hvordan det kan være, at vi har det forhold mellem det offentlige og det private, som jeg var inde på før.

Pernille Sams (KF):

Som jeg også sagde sidste gang, vi behandlede dette forslag for knap et år siden, mener vi i Det Konservative Folkeparti, at der er meget godt i princippet med at bruge skattesystemet som motivering til at få private til at interessere sig for investering i små og mellemstore virksomheder, både direkte investeringer og investeringer via udviklingsselskaber.

Den rigtige balance finder man dér, hvor investeringen ikke foretages af rent skattetækningsmæssige årsager, men først og fremmest af erhvervsmæssige årsager, hvor det står klart, at der er tale om erhvervsmæssige investeringer

og tilsvarende risici. Derfor har vi f.eks. også foreslået den gamle partsrederordning genindført for flere end ti investorer, for her var der fuld hæftelse for hele parten og ingen tvivl om det erhvervsmæssige islæt.

Tankerne bag SF's forslag forholder sig kun til investering via investeringsselskaber. Vi mener, det er af mindst lige så stor vigtighed, at investeringerne kan gøres direkte uden disse selskabers mellemkomst, og det er en mangel, at SF helt springer dette forhold over.

Samtidig er forslaget mildt sagt noget løst i fugerne. Selv om det er en genfremsættelse, kan man ikke påstå, at det er blevet produktudviklet siden sidst, og det mangler at tage stilling til en lang række relevante forhold.

Samtidig må det med beklagelse konstateres, at den socialdemokratiske ledede regering har skabt en stor del af problemet med den skattereform, som man hastede igennem Folketinget med én stemmes flertal, hvor man fjernede treårsreglen for aktieinvesteringer og dermed fjernede incitamentet for den slags investeringer, som er så nødvendige for virksomhedernes kapitaltilførselsmuligheder.

For så at gøre det helt barokt lavede regeringen en undtagelse for investeringer op til 100.000 kr., men kun i børsnoterede aktieselskaber, hvor det først og fremmest er de unoterede selskaber, de små og mellemstore, som virkelig vil kunne mærke og virkelig har brug for mindre, private investeringer.

Så det er en stor og alvorlig fejl, regeringen har begået med skattereformen, som accelererer det problem, det er at få kanaliseret små portioner risikovillig kapital ud, hvor den virkelig behøves, portioner, der er så små, at de ofte er uinteressante for de større investorer.

De helt naturlige forslag fra vores side er derfor for det første: Genindfør treårsreglen, for det andet: Lad partsreder tanken genopstå i større målestok, og for det tredje, for så vidt angår dette forslag: Lad os i fællesskab i udvalget produktudvikle SF's forslag, så det også kan blive operativt.

Kirsten Jacobsen (FP):

Nu er det jo ikke sådan, at verden går under, fordi SF's forslag skulle blive vedtaget. Som det er sagt af mange, er det i og for sig så løst, at man kunne fristes til at tro, at SF har tænkt: Det handler mest af alt om at få vedtaget vores forslag, og så må vi bagefter diskutere, hvad der skal ligge i det.

Når Fremskridtspartiet ikke vil støtte forslaget, skyldes det, at vi synes, at de investeringer, der skal ske – det vil vi gerne understøtte – skal ske direkte. Hvis folk vil lave investeringsselskaber, kan de gøre det i medfør af gældende lov. Vi skal ikke til at lave nogle ekstra lovreguleringer for det.

Det er jo sådan, at der i dag er masser af risikovillig kapital, hvis det er bæredygtige projekter, det drejer sig om. Når der ikke sker oprettelse af en masse specielt små og mellemstore virksomheder, skyldes det en hel masse andre ting. Det skyldes først og fremmest, at det offentlige synes, at det er en god ide at gå ind og drive virksomhed på snart et hvilket som helst område, og det offentlige kan med skatteydernes penge i ryggen udkonkurrere enhver mindre erhvervsvirksomhed. Man har understøttet dette ved at tillade oprettelsen af disse fælles kommunale og private selskaber, som Fremskridtspartiet også var imod.

Når det drejer sig om at skabe mulighed for det private erhvervsliv for at få bedre vilkår til at få startet nogle virksomheder, er vi meget, meget positive, og vi vil meget gerne drøfte det, og vi vil gøre rigtig meget for det. Men vi vil altså ikke gå hen og lave nogle kunstprodukter, som fører til illoyal konkurrence, eller hvor man skal til at regulere skattelovgivningen.

Nu har man vedtaget en skattereform, og den har på masser af punkter gjort det ringere for de private virksomheder. Så finder SF en måde, hvor man siger: Vi vil sikre os genbeskatninger, så skal vi nok give fradrag osv. Det er nogle kunstprodukter.

Vi tror på, at det private initiativ er der. Det er også parat til at investere, hvis projekterne er bæredygtige, og hvis det offentlige ville sørge for, at det private erhvervsliv kunne få lov til at fungere i fred.

Man kunne starte med at afregulere nogle af alle de områder, som gør, at det er svært for mindre erhvervsdrivende at klare sig. Man kunne sørge for, at de byrder, der bliver lagt på dem i form af afgifter, eksempelvis på de små byerhverv, på dækningsbidrag for kommunerne og sådan noget, blev fjernet. Så ville det være lettere, og så kunne man lade være med at tillade, at offentlige penge bliver brugt til at udkonkurrere private erhvervsdrivende.

Det er nogle af de incitament, Fremskridtspartiet vil foreslå, men i udvalget vil vi drøfte alt, der kan gavne mindre erhvervsdrivende.

Bjørn Elmquist (RV):

I sidste folketingssamling vedtog Tinget her med bl.a. SF's stemmer lov om statsgaranti til at drive udviklingsvirksomhed, og som ministeren gjorde opmærksom på i sit indlæg, er 15 udviklingselskaber allerede gået i gang.

Vi har den holdning, som ministeren også har givet udtryk for, at lad os nu se, hvad det fører til, inden vi sætter nyt i gang. Der er da også tegn i sol og måne på, at investeringsaktiviteten i Danmark er stigende i forbindelse med opsvinget. Det ser ikke helt så sort ud, som det har gjort tidligere.

Der er flere, der har interesseret sig for, hvad vi kan gøre for at hjælpe iværksætterne, især de mindre, i gang i byerhvervene. Det er altid en god aktivitet at drøfte.

Jeg vil godt sætte spørgsmålstejn ved det med skibsbygning. Det er jo rigtigt nok, som det anføres i bemærkningerne til forslaget, at efter at anpartsordningerne sluttede, har man været noget nødlidende på dette område. Men omvendt er der heller ikke meget, der indicerer, at man med den internationale situation, der er på skibsbygningsområdet, mangler kapacitet. Det er nok ikke så meget det med at sætte det i gang, som er problemet, det er snarere det, om der er et output, havde jeg nær sagt, hvor skibene kan komme ud og finde anvendelse.

Så med det ene og det andet kan vi ikke støtte SF's forslag til folketingsbeslutning.

Frank Aaen (EL):

Vi må melde os i rækken af ordførere, der er imod dette forslag fra SF, selv om det er med helt andre argumenter end dem, de borgerlige partier fremfører.

Vi er for støtte til mindre virksomheder, men vi er lodret imod nye skattefradrag. Vi er imod nye tagselvborde, hvor skatteyderne uden videre kan komme til at betale for fejlslagne projekter, og hvor der ingen som helst indflydelse er på, hvilke produktioner det er, skattekroneerne bruges til at hjælpe i gang. Skattekroneerne kan jo gå til at starte ny produktion af nye aldeles unyttige dippedutter og til at starte produktion på et miljøskadeligt grundlag.

Jeg er af den opfattelse, at skal der puttes skattemidler i projekter, skal det være efter helt klare beslutninger og med sikkerhed for, at det er et nyttigt produkt, at det er et produkt, der er brug for, og ikke bare en tilfældig ny, snedig tingest, som måske kan sælges.

Så må vi også sige, at vi undrer os en hel del

over den skattepolitiske holdning, der ligger bag SF's forslag med nye fradrag til erhvervslivet, og vi undrer os også lidt over den holdning, der er i forslaget til miljø og vækst, hvor det ser ud, som om – og det tror jeg ikke er rigtigt – SF mener, at enhver form for vækst er god, bare væksten kommer fra små iværksættere.

Vi er altså ikke med på forslaget.

Sonja Albrink (CD):

SF's forslag har det formål at etablere udviklingsselskaber, som skal indskyde risikovillig kapital i iværksættervirksomheder især inden for byerhvervene og skibsbygning.

I CD er vi enige i den grundlæggende tanke om at etablere udviklingsselskaber. Som tidligere ordførere allerede har sagt, har vi 15 udviklingsselskaber i gang, og vi må se, hvilket resultat det fører til.

Vi vil også gerne være med til under udvalgsbehandlingen at se på forslag, som vil kunne medvirke til at skaffe risikovillig kapital. Lad mig bare nævne f.eks. vore små skibsværfter, som vi alle sammen ved ønsker en eller anden form til at komme videre i forbindelse med bygning og reparation af skibe.

Så i CD er vi villige til at få en god og grundig udvalgsbehandling af disse forslag, som vi kan drøfte dér.

Kjeld Rahbæk Møller (SF):

Jeg kan ikke rigtig sige, om jeg skal takke nogen for modtagelsen eller jeg skal lade være. De, der kommer nærmest, må være Venstre og De Konservative. Jeg tror, at det blev sagt fra De Konservative, at efter en produktudvikling kunne de måske støtte forslaget, og det var noget tilsvarende, Venstre sagde.

Dog skulle vi især fra Venstre høre på en hel lang smøre om ting, der i hvert fald ikke har noget med dette forslag at gøre, men som var et helt generelt syn på skat og iværksættelse osv., som jeg ikke vil kommentere.

Men i øvrigt kom de fleste ordførere, bortset fra hr. Frank Aaen, med en positiv bemærkning indimellem, så jeg vil tage dem én ad gangen.

Når det drejer sig om ministeren, forstår jeg, at hun vil se tiden an med henvisning til, at nu var der oprettet disse udviklingsselskaber af regeringen.

Sagen er den, at vi faktisk har en meget stor mangel på iværksættelse i dette land – det er under halvdelen af, hvad man har i Tyskland. Vi har hele tiden haft den holdning, at det er fint, at

vi i det mindste får de udviklingsselskaber, som regeringen kommer med, men vi har brug for alt, hvad vi kan trække.

Det er kendt, at regeringens udviklingsselskaber ikke tiltrækker ret meget privat kapital. Derfor har vi sagt: O.k., lad os få nogle andre, som tiltrækker kapital. Så har vi flere af dem og flere muligheder, det er hele filosofien bag det. Så vi synes ikke, der er grund til at vente. Vi ser også med stor spænding på, hvad der kommer ud af regeringens initiativ, men vi kan ikke se, at de to forslag er konkurrenter.

Fra hr. Ole Vagn Christensen var der også sympati for forslaget, men han endte med en afvisning med lidt de samme argumenter som ministeren.

Og så var der hr. Svend Erik Hovmand. Hele diskussionen om regeringens skattereform vil jeg lade ligge, men når nu hr. Svend Erik Hovmand remser en hel masse ting op, som gør, at vi ikke kan få iværksættelse her i landet, kan jeg ikke lade være med at tænke på, at i Tyskland har man altså godt det dobbelte. Der har de markant højere selskabsskatter end i Danmark, de har væsentlig dyrere arbejdskraft, de har dyrere elektricitet, men alligevel er der flere iværksættere.

Det kunne jo være, fordi tyskerne faktisk har taget det problem alvorligt, at folk, der starter egen virksomhed, som regel ikke har startkapitalen, og har lavet ordninger til at hjælpe dem i gang med det. Det kunne være årsagen til, at det er så meget lettere at være iværksætter i Tyskland, for det er jo ikke, fordi indtjeningen bagefter er lettere.

Men så rejste Venstre en række spørgsmål: Vil folk investere? Hvis man taler med folk i branchen – det ved hr. Svend Erik Hovmand også – så efterlyser de et forslag som dette. Men i øvrigt ved vi det jo først endeligt, når vi har set det virke.

Så kommer spørgsmålet: Hvorfor begrænsningen? Hvorfor skal det tjekkes? Hvorfor skal erhvervsministerens ministerium sidde og godkende disse selskaber? Af den simple grund, som der også står i bemærkningerne, at det ikke er svært at finde måder at snyde skattevæsenet på, hvis man bare sådan kan gå ud og lave et selskab og så i øvrigt trække pengene fra, når man har puttet dem ind, og få dem beskattet, når man hiver dem ud igen.

Jeg kan finde 2-3-4 forskellige svikmøller til at snyde skattevæsenet på den måde – to af dem er antydet i bemærkningerne – og derfor skal

der være lidt styr på det. Vi er ikke interesseret i bare at lave en svikmølle.

Men det generer ikke hr. Svend Erik Hovmand, for han antyder, at man kunne tillade, at folk, der hensatte i investeringsfond og på reguleringskonto, kunne bruge dem til at købe aktier med. Så er der åbnet for hvad som helst! Det drejer sig jo netop om penge, man har fået lov til at trække fra i skat for at investere erhvervsaktivt, og så tillader man ikke befolkningen at investere erhvervsaktivt alligevel.

Der er grundlæggende forskel på SF's og Venstres syn på verden, det er ikke nyt. Men trods alt vil jeg hæfte mig ved, at hr. Svend Erik Hovmand vil se på det konkrete forslag i udvalget, og det glæder jeg mig over. Jeg mener i øvrigt også, at der trods al forskel her er et sted, hvor vi burde kunne mødes.

Fru Pernille Sams henviste til partsrederierne som en god ordning. Jeg er enig. Jeg synes, at partsrederierne har været en god ordning, der har fungeret i mange år, og den burde faktisk kunne fortsætte. Problemet var jo, at på et tidspunkt var der nogle, der fandt ud af at lave den om til en skattesvikmølle. Så fik vi hele anparts-cirkuset, og det ødelagde noget, der havde fungeret problemløst og fornuftigt i mange år. Det er synd, det skete. Det er jo en af tankerne bag dette her at finde en ny ordning, hvor man kan genoprette det gode og sunde, der var i anpartstanken, ved at blive fri for al fiduseriet.

Men i øvrigt skal jeg også takke fru Pernille Sams. Jeg forstod, at fru Pernille Sams mente, der var nogle mangler i det, og at hun havde nogle spørgsmål. Hun stillede ikke spørgsmålene, men det går jeg ud fra, vi kan få gjort i udvalget, så vi kan få opklaret de problemer, der måtte være i det, og så vi kan blive enige.

Fru Kirsten Jacobsen støttede ikke. Jeg ved ikke, om det eneste tilsagn, jeg kunne læse ud af fru Kirsten Jacobsens tale, var, at i udvalget ville vi kunne drøfte alt. Det var så bredt, at det også må omfatte dette forslag. Men det er dog den mest negative tilkendegivelse, jeg endnu har hørt. Det er den dér helt ultraliberalistiske holdning, at man simpelt hen ikke vil se et problem. Markedet skal kunne klare alt, som fru Kirsten Jacobsen sagde, der er masser af risikovillig kapital. Ja, det er der også, der er masser af kapital, der er masser af kapital i pensionsfondene. Det vrimler med dem. Men der er ikke ret meget, der fører dem over i aktive erhvervsinvesteringer.

Hr. Bjørn Elmquist henviste naturligvis som

de andre regeringsordførere til regeringens udviklingsselskab. Det har jeg kommenteret. Men hr. Bjørn Elmquist udtrykte tvivl om, hvorvidt der overhovedet er brug for skibe. Det tror jeg ikke er problemet i dag.

Det er rigtigt, at det ikke er det bedste marked. Vi ved alle, at værfterne har problemer. De tjener ikke ret mange penge, fordi dollaren ligger lavt, og på grund af mange andre ting, men de kan faktisk få ordrer. Det, der er problemet, er, at rederne ikke kan stille sikkerhed – eller halvdelen af dem kan ikke – og derfor har halvdelen af ordrerne til danske skibsværfter hidtil været givet via anpartsordninger. Ikke fordi der har været ret mange penge i det, skattefiduseri har i det store hele været klemt ud, men fordi man derved fik en bred sikkerhed, og det er den, værfterne var interesseret i.

Det er den, der er forsvundet, og det er derfor, de fleste frygter, at der nu skal alene sælges skibe til de redere, der er velhavende nok, og det er altså en halvering af markedet. Det kan være hårdt for den danske skibsværftsindustri, og det er derfor, vi har brug for en ordning.

Hr. Frank Aaen var imod, og det var måske også ventet. Det er jo en sådan mere fundamentalistisk-socialistisk holdning, som er kommet ind i Folketinget, så det skal de vel være.

Jeg vil dog sige, når hr. Frank Aaen vil skyde os i skoene, at vi vil have vækst for enhver pris, at det vil vi ikke. Men vi mener, vi har brug for en tilvækst af virksomheder. Vi mener ikke, at landet kan fungere, uden at der hele tiden dannes og opstår nye virksomheder, af den simple grund, at i et samfund som vores er der nogle, der dør, og når der er nogle, der dør, skal der også være nogle, der fødes.

Problemet er, at der er for få, der fødes. Det er en af årsagerne til, at vi har den dårlige beskæftigelse, vi har. Det er derfor, vi interesserer os for dette her.

Fru Sonja Albrink sagde, at hun ville se på forslaget i udvalget, og det var dog en positiv tilkendegivelse.

Jeg skal slutte af med at takke for de positive tilkendegivelser, der er kommet. Der er en mulighed, som jeg hørte det, for, at vi trods alt kan tale os frem til noget i denne stil under udvalgsarbejdet. Det ser jeg frem til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 29:

Forslag til folketingsbeslutning om fremme af medarbejdereje i dansk erhvervsliv.

Af Kjeld Rahbæk Møller (SF) m.fl.
(Fremsat 24/11 94).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erhvervsministeren (Mimi Jakobsen):

Principielt finder vi naturligvis i regeringen, at det er meget positivt, at medarbejdere har lyst til at engagere sig aktivt i deres arbejdsplads. Det er også muligt i dag. Der er således allerede mulighed for medarbejderaktieordninger. Det er muligt at slå sig sammen inden for de eksisterende selskabsretlige rammer med det formål at investere i én bestemt virksomhed.

Hertil kommer, at medarbejdere i aktie- og anpartsselskaber som bekendt er sikret ret til medindflydelse gennem repræsentation i bestyrelsen.

Forslaget fra SF rejser imidlertid også nogle principielle problemer. Der foreslås indført visse skattebegunstigelser. Regeringen bestræber sig faktisk generelt på at begrænse antallet af fradrag, ligesom der lægges stor vægt på at holde snor i de statslige udgifter.

Forslagets elementer af skattebegunstigelser og statskautioner kan endvidere give statsstøtteproblemer i forhold til EU.

Også pensionselementet i forslaget giver anledning til betænkelighed. Den gældende lovgivning opstiller klare regler, som siger, at der

ikke må skabes en pensionsmæssig afhængighed af arbejdspladsen. Således skal en virksomhed sørge for, at medarbejdernes pensionstilsgn bliver dækket af en pensionskasse eller lignende.

Jeg synes, at det vil blive meget problematisk, hvis vi forlader den hovedregel. Den sikrer, at den enkelte medarbejder ikke stilles helt uden midler, hvis virksomheden af økonomiske årsager må lukke. Et skræmmende eksempel så man i England, da den store bladgigant Maxwell gik ned.

Endelig kan forslaget, som det er udformet, også medføre visse selskabsretlige problemer.

På den baggrund kan regeringen ikke tilslutte sig det foreliggende forslag til folketingsbeslutning.

Per Kaalund (S):

Vi har i Socialdemokratiet naturligvis læst forslaget – og mener også at have forstået indholdet – om etablering af medarbejderfonde i virksomheder dels med en kollektiv del, som skal være på minimum 50 pct., og dels en individuel del. Den individuelle del kan medarbejderne så hæve ved enten overgang til pension eller ved at forlade firmaet og indskyde deres penge i en anden pensionsordning. Vi har også forstået, at overskuddet skal tilgå fonden, og at midlerne fortrinsvis skal investeres i virksomhederne, og endelig ligger der også nogle muligheder for, at overskud kan finansiere andre virksomhedsfonde.

Vi har også kunnet læse, at der skal være særdeles gunstige lånevilkår – både individuelt og kollektivt – med statskaution, og at indskudtene i øvrigt fra de enkelte medarbejdere skal være skattefrie på lige fod med pensionsindbetalinger.

Vi er naturligvis i Socialdemokratiet positive over for medarbejderindflydelse og også medarbejdereje. Det er jo kendt, at vi tidligere har haft forslag fremme om økonomisk demokrati. Det var godt nok i modsætning til det her et meget mere vidtgående forslag; f.eks. ønskede vi, at ordningen skulle være obligatorisk. Vi er også klar over, at der eksisterer ordninger. Der er også muligheder for at danne frivillige investeringsforeninger, som kan gå ind på disse områder.

Men det afgørende for os er, at de arbejdsmarkedspensionsordninger, som nu er etableret en lang række steder via overenskomster, får en chance for at blive udbygget og udvidet. Vi har